

Schőner Alfréd

"Itt találkozik a múlt, a jelen és a jövő" Tisá Beáv a Siratófalnál

Már Tisá Beávot megelőző napon érződik a készülődés. Az izraeli élet minden területén fokozatosan gyengül a lüktetés, az állami intézményekben legkésőbb hat-hét óra körül abbahagyják a munkát, az üzletek is lassan bezárnak, elnéptelenednek az autópályák, szinte megáll az élet.

Mindenki Tisá Beávra mifelénk "Tisebaf"-nak mondták egykor készül. A modernkori Izrael nemzeti gyásznapja ez, amikor minden zsidó arra emlékezik, - lett legyen vallásos, vagy világi - hogy majd kétezer évvel ezelőtt elpusztult Jeruzsálem, ugyanakkor az is igaz, hogy az első Szentély pusztulása is Áv hó 9-re esett.

A böjt léghőmérsékletére áthatja a trópusi hőséget, a levegőben feszültség érzékelhető, a lelkekben szorongás lappang, a televízió és a rádió emlékbeszédek sokaságával hívja fel a figyelmet a történelmi traumára.

Ahogy hétfő este, a szinte néptelen autópályán megyünk fel Jeruzsálembe, elénk villan a közeljövőben felépítendő, az egész várost átszelő, a házak fölött büszkén végighömpölygő magasvasút víziója. Még néhány év, és a fővárosban nemcsak felszíni tömegközlekedés lesz, hanem - a világon már több helyen található, a XXI. század csúcstechnikájával készült magasvasút köti össze a különböző városrészeket.

Marokkói zsidók a Kotelnél, 5773

Közeledve a város szívéhez, mintegy varázsütésre minden megváltozik. A korábban még ürességtől kongó utcák felbolydult méhkaszhoz hasonlítanak. Autó autó hátán, mindenki a Kotel, a Siratófal felé igyekszik. Az odavezető utcákat azonban biztonsági okok miatt mindenütt lezárták. Így gyalogosan indulunk az Óváros felé. A legrövidebb utat választva, az arab piacot, a sukot szeljük át. Elhaladunk a nappal oly pezsgő életet sugárzó, a mostanra már bezárt üzletek között. Egy-egy helyen mégis kivilágított boltok ingerlik a Falhoz zarándokoló gyászoló emlékezőket. Innen-onnan még harsogó arab népzene hallatszik. A fegyelmezett, egy irányba haladó tömeget izraeli katonák és rendőrök irányítják.

Fél szavakból értjük egymást...

A biztonsági kapun áthaladva elénk tárul a helyszín, amely magához öleli az izraelieket és a világ különböző országaiból erre az alkalomra ideérkező tradícióisztelő zsidókat.

Tisá Beáv, Kotel, 5773

Drámai, döbbenetes látvány, amint a több ezer ember a földön ülve különböző tájszólásban recitálja ugyanazt a szöveget:

Échá jásvá bádád háir rábáti ám hájtá keálmáná...

"Hogyan maradt magánosan a város, a népben bővelkedő, olyan lett, mint az özvegy. Aki nagy volt a nemzetek között, úrnő az országok között, robotolóvá lett." (Jeremiás siralmi, 1.1)

Emitt egy Marokkóból származó több százas tömeg mormolja imáját, amott amerikai chászid zarándokok könnyezve imádkoznak. Távolabb egyenruhás katonák fegyelmezetten mondják a Échá döbbenetes szavait, éjfékete etióp zsidók fehér imalepelbe burkolózva hajlonganak. Jemeni és perzsa zsidók eltérő dallammal, de ugyanolyan intenzitással tolmácsolják imájukat az Egek Urához.

Szinte beleremeg a Fal...

Tisá Beáv a Siratófalnál

Írta: Wagner Tamás

2013. július 16. kedd, 09:47 -

A Fal, amely beszédesen hallgat...

A Fal, mely magába zárja az imádkozók fohászait.

Az egész világ fájdalma beégett köveibe...

Üzenőcédulák, kvitlik ezrei töltik ki a réseket, s tartják fogva azokat mindaddig, míg egy Tisá Beáv-i könnyed szellő a magasba nem röpíti őket.

Egyedi és megismételhetetlen az áhítat. A szavak gyengék ahhoz, hogy érzékeltessék az emberi lélek kavalkádját. Gyász és fájdalom, emlékezés és könnyek...

E "kegyelmi" állapotból azonban az erőszakos, illúzióromboló "koldusok" áradata ránt ki. A "cedoke" szent fogalmát megsértve a legmeghittebb pillanatok is profanizálják.

Viselkedésük bántó, arrogáns, s ellenszenvet vált ki.....!

A zsidó világ legszentebb helyére mosolygós arcú fiatalok is érkeznek, megérintik a Siratófalat, helyet szorítanak maguknak a zsúfolásig teli téren, hogy a földön ülve hallgassák rabbijuk tanítását:

- Nézzetek a Kotelre, s nézzetek a szemben lévő izraeli zászlóra, nézzétek a teret körülölelő jesívák sokaságát!

Itt találkozik a múlt, a jelen és a jövő!